

[Transcript] Veldheren / #12: Waarom de strijd in Oekraïne (nog) geen luchtoorlog is

Veldheren gaat de theaters in.

En ik mag alvast twee data met je delen.

Op 16 september zijn we te zien in Openluchttheater Valkenburg.

En op 30 september staan we in de Stadschouwburg in Haarlem.

Dit najaar zijn we op nog veel meer plekken te zien.

Daarover houden we je natuurlijk op de hoogte.

Kaarten voor die eerste twee avonden zijn nu te koop via de website van het theater of checkkortimedia.nl.

Die links vind je in de shownotes onder dit bericht.

Een fijne zomer gewenst en heel graag tot in het theater of in de podcast.

In Veldheren ga ik, Jos de Groot, elke week voorbij de frontlijn in Oekraïne...

met twee generals buiten dienst Peter van Umm en Mart de Cruijff.

Zij hebben een duidelijke missie aan jou uitleggen hoe oorlog werkt.

Iedere aflevering kijken we met hun ogen naar wat er nu gaande is op het strijtoniel...

en gaan we dieper in op één thema.

Vandaag is dat het luchtwapen, gevechtsvliegtuigen spelen een beperkte rol in de Oekraïne oorlog.

Hoe komt het dat de grootste oorlog op ons continent...

sinds de Tweede Wereldoorlog vooral op de grond wordt uitgevochten?

En welk verschil zouden die veel besproken F-16's voor Oekraïnen kunnen maken?

Je luistert naar Veldheren.

We maken trouwens ook elke week een extra aflevering waarin Peter en Mart vragen van luisteraars beantwoorden...

tegen een klein bedrag kun je die aflevering beluisteren op vriend van de show.nl-veldheren.

We hebben al bijna 300 vrienden en hopen jou daar natuurlijk ook te verwelkomen.

Onze reguliere afleveringen blijven gewoon gratis.

Laten we beginnen met de situatie op de grond in Oekraïne.

Mart, jij zei vorige week dat jij dacht de eerste tekenen van een Oekraïns offensief te zien.

Hoe is dat nu? Zien jullie beweging?

Ik zie beweging, maar ik zie nog niet het offensief.

En dat gaan we ook niet zien in die zin dat we om veilig middag 11 uur met slaande trom en vlag over de startlijn gaan.

Zo gaat dat niet.

Z'n officieel begint altijd eerst met inlijnen, gevechtsacties.

Dat zien we nu, het proberen te slijten van het tegenstander.

Daarna zullen we in een heleboel aanvallen zien.

Die aanvallen zijn maar niet bedoeld om echt door te breken, om de rust eigenlijk voor de gekthou en persnanigheid die fase zien.

En het criterium daarvoor is of zo'n officieel echt begint.

En daar ben ik van overtuigd dat het nog gaat komen is, zien we die wessense middelen, die wessense tanks en die gevechtsvoertuigen,

die 800 in 3 gevechtsvoertuigen, zien we die in de strijd hopen.

Zodang dat niet is gebeurd, zijn dat kaart die achter de hand worden gehouden.

En dus zien we nog niet het begin van een offensief.

Nee, maar met alle mededelingen van Oekraïne zezijden, de Oekraïners kunnen niet anders, ze

[Transcript] Veldheren / #12: Waarom de strijd in Oekraïne (nog) geen luchtoorlog is

moeten een offensief beginnen.

Alleen om voor hun eigen bevolking en naar hun eigen troepen toe het moril hoofd te houden, maar ook naar het westen toe om de steun te blijven houden.

Dus er komt een keer een offensief en ja, je ziet alleen maar de speculaties die je geweldig toenemen.

Maar aan de andere kant zien we ook dat de Russe eigenlijk over de hele frontlijn verspreid ook allerlei kleine offensieve acties aan het doen zijn.

Om waarschijnlijk toch troepen aan het front te binnen zodat de Oekraïners niet op andere plekken troepen weg kunnen halen en daarmee de officieuze capaciteit kunnen versterken.

Waar wordt ze op dit moment het hardste gevochten? Is dat nog steeds bagmoet aan moeten kijken of zien we het op meerdere plekken gebeuren?

Nee, het is ook bij de Zwartofske kriminelein, dus verder naar het noorden, bij Voelenduin en Meerenzijden wordt ook gevochten.

Maar dat zijn echt lokale geversacties op tactisch niveau, dus op laag niveau.

Dit is niet zo dat er niets gebeurt.

Je ziet ook dat de Russe nog steeds bezig met de verdedigingsvoorbereiding.

Ze evacueren mensen, al of niet gedwongen of ze deporteren mensen, het is maar hoe je dat noemt, vooral bij Zaporitia in de omgeving is het aan de gang.

En je ziet dat de Russen de luchtoorlog hebben opgevoerd in die zin dat ze nu vrij veel middelen vanuit de ruimte inzetten, waaronder die hippersonenwapens.

Niet omdat het energiesysteem van Oekraïne aan te vallen, maar omdat militairen doelen van Oekraïne aan te vallen.

Dat is vooral vooral in het commissie.

Maar het heeft wel vanuit de ruimte, dan denken mensen dat het space is, dat bedoelen we niet.

Het is gewoon een raket die je van grote hoogte afvuurt.

En eigenlijk door de combinatie van snelheid en hoogte kan het in hartstikke snel.

Maar ja, het schijnt dat ook de Petrie heeft mee veneer geschoten, allewel we dat maar eens een keer bevestigd moeten zien.

Ja, want het tocht dat het...

En de Deze is de luchtafweerraket die het wedstrijd heeft.

Ja, het was wel op van het bericht van deze week, want de Oekraïne in de luchtmacht zei dat ze voor het eerst een Russische, hippersonische raket uit de lucht hebben geschoten, met inderdaad dat Patriot-afweersysteem.

Ik wil vragen, wat vinden jullie ervan, maar de eerste vraag is meteen of ja, moet je dit serieus nemen toch?

Nou, ik zou het al serieus nemen.

We moeten geloven.

En als het bewaarheid wordt, dan denk ik dat we allemaal in het West wel willen weten hoe ze dat gedaan hebben.

En dan willen we allemaal wel tape terug zien, dan filmpjes terug zien, van welke beelden heb je gekregen, welke signalen heb je gekregen, hoe heb je erop kunnen reageren, hoe heb je hem gedetecteerd.

Dus ik denk dat iedereen zeer benieuwd is, als dit echt gebeurt is, dat ze het...

Want waarom is het zo bijzonder als dit zou zijn gelukt?

[Transcript] Veldheren / #12: Waarom de strijd in Oekraïne (nog) geen luchtoorlog is

Nou ja, omdat Putin heeft gezegd een aantal jaren tuurlijk dat hij een wonderwapen had, wat er niemand te onderscheppen was.
En als het blijft...
Dat is de hippersonische raket.
Dat is de hippersonische raket.
En eigenlijk hipperson.
Dat betekent dat hij vier, vijf keer sneller dan het geluid gaat.
En daarom is je misschien wel te ontdekken, maar bij altijd te laat met de bestrijding.
Maar als het blijkt dat de combinatie van de radar die de Patriot heeft en de raket, dan praat je over de pak drie raket.
Dat zegt niemand wat bij zijn meest moderne raket die je kunt vinden.
In zo'n Patriot-steem, die is ook niet gekopen.
Die kopen niet bij de HEMA.
Een praatje over miljoenen praatje over.
Maar als die een staat is om zo'n doel uit te schakelen, dan wilde zeggen dat ook dat wapen niet onvertendbaar is.
Ja, jij zegt drie, vier keer het geluid.
Ik heb ook gelezen dat die mag tien tot mag twaalf zou hebben.
Ik weet het niet, maar in ieder geval gaat die verdomme snel.
Ja, dus als dat bericht waar zou zijn, als ook in de waarheid zou spreken,
dan is het dus wel degelijk heel bijzonder dat ze die uit de lucht hebben gehaald.
Ja, dan is dat echt een militair russen.
Het is de week van negen mei.
Dat is voor de Russen natuurlijk de jaarlijkste dag van de overwinning.
Putin geeft dan elk jaar een speech en waar ik even bij stil wil staan.
Mart, jij was afgelopen maandag.
Zat jij aan tafel bij Eve Jinek ontpraten over de oorlog en daar zei jij het volgende.
Het was dus nog voor de dag van de overwinning.
Morgen gaat Putin een speech geven, Mart.
Wat verwacht je dat hij met die speech wil bereiken?
Morgen zal de toon zijn.
Wij worden aangevallen door Navo, door het Westen.
Wij moeten ons allemaal achter de leiderscharen, want wij worden bedreigd.
Ons voorbestaan, onze cultuur, onze geschiedenis wordt bedreigd.
En naar het Westen zal de boodschap zijn.
Kijk, wij zijn er nog.
Wij kunnen gewoon volhouden.
Best een aardige voorspelling.
Ja, maar zo moedig was het niet.
Ik had wetenschap, wat moet die anders zeggen daar?
Je ziet dat hij altijd met een campagne bezig is om zijn eigen volk achter zich te scharen.
De enige mogelijkheid om te winnen is dat hij deze oorlog op tijd gaat winnen.
Dus laat zien dat hij nog steeds deze oorlog kan volhouden.
Het is te veel eer om dit een prilante voorspelling te laten zijn, hoor.

Zij Putin is waar jullie van opkeken?

Nee, want mij betreft niet echt.

Ik denk dat we met z'n allen meer keken en wat komt er allemaal voorbij.

Want met de militaire parade was het niet zo indrukwekkend deze keer, hè?

Nou ja, ik vind het nog steeds indrukwekkend.

Maar in verhouding tot het verleden is dat niet zo.

Aantal gasten waren ook van minder alloy om het zo met te zeggen.

Dus daar kun je dingen van aflezen.

Maar ik ben dan maar te eens zijn tekst was niet opzienbaar.

En natuurlijk alleen maar voor de nationale consumptie bedoeld.

Er was één tank bij de parade.

Opvallend?

Ja, dat was denk ik opvallend.

Een oude T-34.

En ja, ik word dan altijd nerveus als ik dat soort spul zie.

Want ja, als je tijdens zo'n parade dat ding het begeeft,

die het even niet doet, dan ga je voor het ogen van de hele wereld af.

En ik moest toch wel gelijk terugdenken aan de enige bereide parade

die ik echt zelf ook heb gedaan.

Toen zaten we in Libanon.

Toen ging het hele Nederlandse battalion terug uit Libanon.

Dat was flink gesleten.

Dat had hard moeten werken.

Aan het eind waren er niet allerisereverdelen er meer.

Dus uiteindelijk heeft er iemand in de staf, ik niet.

Die heeft besloten dat nou die parade doen we.

Maar die doen we wel bergafwaarts.

Zodat als een motor het begeeft, dan kunnen we gewoon doorrollen

en hopen dat de remmen het nu doen.

Ja, dus die zijn herkenbaar plaatje.

Ja, ik denk dat er in Moskou, toch,

een paar met de billenzamer gekneepen hebben gezeten.

Ik hoop dat alles blijft draaien.

Ze hebben natuurlijk alle capaciteit aan onderhoud en reserverdelen.

We hebben ze keihard nodig aan het grond.

Ja.

Iemand die ook van zich liet horen op 9 mei.

Dat was natuurlijk de basis van het huwelingenleger van Waakner.

Prigoshin.

Precies op het moment dat Putin op het rode plein stond.

Hij zei dat de Russische legersoldaten posities verlaten bij Bagmoet

en dat de Russische staat niet in staat zou zijn om het eigen land te verdedigen.

Is dat ook gebleken afgelopen dagen, wat Prigoshin dus zei?

Ja, we kunnen wel vaststellen dat wat een maanden aangekond is,

[Transcript] Veldheren / #12: Waarom de strijd in Oekraïne (nog) geen luchtoorlog is

namelijk dat Bagmoet zou vallen, dat het nog steeds niet zou vallen tot per dag van vandaag.

En je kunt best stellen dat alle inspanningen die de Russië hebben geleefd om Bagmoet te veroveren, ten kostje zijn gaan, van de mogelijkheid om zelf een groot officieel te lancieren.

Dat is wel een constiering die we nu kunnen doen.

Een tweede wat je kunt zeggen is dat het kennelijk in de Russische top nog steeds geen eenheid van inspanningen is en geen eenheid van opvattingen.

Ja, en als het boven verdondert in de top, dan rommelt het het beneden.

Dus dat is geen goed teken.

Maar er is nog iets van merklijk daar, want een Ukraine-commandant in de sector Bagmoet heeft dus recent aangegeven

dat zij zien dat Waak na toch verse troepen heeft ingebracht.

Dus hij heeft best wel moeite met het werven van nieuwe militairen.

Hij heeft ook eerst nog een bakhuurlingen gevonden en die heeft hij toch ingezet.

En de Ukrainers zeggen ook dat de Russen toch wel weer meer archigranaten gebruiken.

Dus die verhaler van Prigoshin moet je toch ook wel een korrelzaad nemen.

Maar dat is eigenlijk met alles wat we nu zien.

In zo'n voorbereidende fase, op een officiefde,

hoor je er bij de kanten, dan moet je alles met een korrelzaad nemen.

Zeker wat als een directe bron naar de Kiev of het Moskou komt.

Misschien nog één ding over 9 mei Ursula von der Leyen was in Kiev. Ja.

Opvallend?

Ook wel slim vind ik zelf.

Een symbolische dag.

Een symbolisch dag.

En Slensky heeft natuurlijk gezegd

wij gaan 9 mei niet meer vieren als dag van de kapitalatie, maar 8 mei net als de rest van Europa.

En daarom is het eigenlijk afwendend van Rusland en 9 mei gaan gebruiken als de dag van Europa.

Dat Schuman en Adenauer en Marshall zeiden van we gaan de Europese Mensen van Kola en Staal oprichten.

Dat is natuurlijk een brilante zet,

want daarmee had je veel van de aandacht van 9 mei in Moskou weg.

Dat van der Leyen op die dag juist in Kiev kwam.

Dus publiek sterk goed over nagedacht.

Maar ik zou eigenlijk nog één ander ding uit de actualiteit even...

Voor je vrij?

Want ja, we hadden eerder over gehad,

dat de Ukrainians heel erg goed zijn in operational security.

Eigenlijk weet niemand precies wat ze doen,

hoe ze doen en daarmee geeft ze toch meer veiligheid aan hun eigen troepen en hun eigen operaties. En dan vind ik het opmerkelijk dat nu de afgelopen dagen de ukrainse luchtmacht een interview heeft gegeven waarin zij gewoon zeggen van ja, we hebben het gewoon moeilijk. Want onze grootste dreiging is maar namelijk één type Russische vliegtuigen, de Su-35. Want dat ding heeft air-to-air missals. Dus die kan van het ene vliegtuig naar het andere vliegtuig schieten die in bereik hebben van 150 tot 200 kilometer. En onze vliegers moeten het doen met missals die maar 50 kilometer kunnen. Dus ja, die Russen zien ons bijna onmiddellijk als we opstarten kunnen ons een snotje houden en kunnen ons bedreigen zonder dat wij hun kunnen bedreigen. En ja, dan zijn er dus grotere risico's voor onze vliegers. Die moeten dan heel laag vliegen, moeten dan maar zien dat ze die missals zien en proberen te ontwijken. Dus er is een groot risico. En zij gaven ook aan dat ze eigenlijk geen goede waarschuwingssysteem in hun vliegtuigen hebben tegen raketlanseringen van de Russische federatie, dus ook vanaf de grond. Ja, als de jongens dat op zicht moeten doen, dan zijn ze ook al behoorlijk dichtbij. Dus die makkers, die lopen toch wel heel veel risico. En dan denk ik, waarom doen jullie dat nu? Waarom kom je nu opeens met deze kwetsbaarheid die je zo meneer zet? Ja, ik denk dat het antwoord vrij simpel is. Drukleg je op het F16 dossier? Tuurlijk, een lichte opmaat naar de F16. Ja, we gaan het hebben over de rol van het luchtwapen. Rusland heeft een grote luchtmacht, maar heeft die tot nu toe nog niet volledig gebruikt in de Oekraïne oorlog. Waarom is dat? En waarom is de oorlog in Oekraïne tot nu toe geen luchtoorlog? En natuurlijk de F16. Veel overgesproken, maar wat kan Oekraïne daarmee doen als het Westen die uiteindelijk zou gaan leveren? Voordat we dit gesprek goed kunnen voeren, laten we even een beetje orde scheppen. Want we vliegen heel veel termen voorbij in nieuws in de kant. Dat gaat over vliegtuigen, kruisraketten, drones, high-mars, patriots, javelins. Misschien moeten we even orde scheppen

[Transcript] Veldheren / #12: Waarom de strijd in Oekraïne (nog) geen luchtoorlog is

in wat is nou eigenlijk wat, wat is een luchtwapen,
wat is luchtafweer.
Kunnen jullie daar zo'n poging toe doen?
Ik zie je ja.
Nee, kijk, het is maar wie je het vraagt.
Dus die chaos is wel duidelijk,
maar de luchtmacht heeft de definitie airpower.
Zeg maar geversrucht vanuit de lucht.
Daarmee bedoelen ze eigenlijk vanuit de lucht,
naar de lucht of naar het land.
Maar het platform vliegt, dat noemen zij airpower.
Dus als je praat over een kruisraket die van de grond wordt afgevuurd
en die gaat naar een doel in een diepte vindt,
is dat altijd geen airpower.
Zij krijgt het echt naar dat soort vaak.
Praat even niet over lucht.
Of wordt afgevuurd van onderzeeboot, bijvoorbeeld.
Dat kan ook.
Dat kan ook.
Praat even niet over transport door de lucht en dat soort dingen
en helikopters.
Maar eigenlijk, wat vliegt, heeft een effect of iets anders wat vliegt
of op de grond.
En dat heeft neers aan ons airpower.
Ja, en in die airpower daar heb je natuurlijk de gevechtsvliegtuigen.
Daar heeft iedereen beeld bij.
Wat Matt al zegt, daar achter zit er natuurlijk ook gewoon transportvliegtuigen.
Daar zitten helikopters achter.
Maar je hebt dus ook dingen die van de grond de lucht inschieten
en dat kan allebei aan luchtverdediging doen.
Dus je hebt luchtverdediging met vliegtuigen tegen vliegtuigen,
maar je hebt dus ook luchtverdediging vanaf de grond
en dat noemen ze dus de grond-luchtverdediging.
Dus de oude woord lucht afweren, om het zo maar te zeggen.
Dat is bijvoorbeeld ook zo'n high mars die de hypersonische raquette
uit de bocht heeft gehaald.
Bijna goed.
De Patriots.
Nu begint je verwarring te zijn.
Dat breng je ons ook in verwarring, maar dat is heel goed.
Nee, maar het is heel goed dat je dat doet.
Want de haima's schiet vanaf de grond naar 80 tot 150 kilometer verder
en doelen op de grond.
De haima's is niet gemaakt om doelen uit de lucht te halen.

[Transcript] Veldheren / #12: Waarom de strijd in Oekraïne (nog) geen luchtoorlog is

Maar je hebt dus ook systemen waarmee je dus verandertelijke vliegtuigen uit de lucht kunt halen.

Nou, de simpelste die iedereen kent, dat zijn de geschouderde wapens. Stingers, de grail, aan de soffietkant van vroeger.

Dus een mannetje staat met een ding op zijn schouder. Die krijgt misschien een voorwaarschuwing door een rader, maar uiteindelijk moet hij met de i-ball mark 1.

Dat is gewoon je oog.

Moet hij dat doel zien.

Maar toen ik heb naast dat zo'n jongens gestaan in de stingerboel, dat is een grote koepel.

En op het dak wordt geprojecteerd wat een doel kan zijn.

Nou, ik sta naast de jongens en dan hoor je de jongens zeggen vliegtuig. En dan ben ik van, waar, waar, waar.

Ik zie helemaal niks.

Maar die makkers die zijn zo getraind, die halen gewoon op grote afstand van een vliegtuig en dan kunnen ze hun systeem erop locken en dan ben je wel de pineut als vlieger.

Dus dat is het meest simpele systeem.

Dan heb je met kanonnen de lucht inschieten.

En bijvoorbeeld de Duitsers hebben de gepart aan de Ukraine gegeven. Dat is eigenlijk een soort snelvuurcanon met twee lopen.

Het is op een gepanzerd voertuig.

Die schiet dus heel veel.

Een hele grof of grote hagel schiet die de lucht in.

En dan heb je weer de grotere raketsysteem.

En dan kom je uiteindelijk bij de patriot uit die ook op grote hoogte vliegtuigen maar ook kruisraketten en zo eruit kan halen.

Dus ik snap dat het voor de luisteraars best wel een beetje verwarrend is af en toe.

Nou, maar dit was heel helder volgens mij.

Als je dan spreekt van een luchtoorlog, je leest het C.S.Jorgen C.S.Jorgen, het is nog geen luchtoorlog.

Maar als je daarvan spreekt, welke wapens rollen daar dan?

Wanneer is het een luchtoorlog?

Bij een luchtoorlog is het doel om te zorgen dat jij het luchtruim kunt gebruiken en jouw tegenstander niet.

Waardoor je eigenlijk op de grond zoveel mogelijk vrij het verhandelen krijgt.

Dat is het doel van een luchtoorlog.

En dat kan zijn door het luchtruim te beheersen.

Dat is één.

Er is ook een breder iets in.

Er zijn ook mensen die denken dat als je de lucht beheerst

en je kunt dus niet alleen alles op het land beïnvloeden,
maar ook een tegenstander uitschakelen.
Een tegenstander vernietigen.
En zodanig vernietigen op de grond dat die zegt, ik stop met vechten.
En dat zijn mensen die zeggen, de luchtoorlog is in een conflict beslissend.
Want als je vanuit de lucht een tegenstander kunt vernietigen,
die zijn commandercentralen, zijn steden, dan kun je eigenlijk elke oorlog winnen.
Dat is een beetje de theorie.
En om het makkelijk te maken, dan heb je net algemeen lucht overwicht.
Maar je kunt ook tijdelijk en plaatselijk lucht overwicht bevechten.
En dan heb je in ieder geval gedurende, onbepaalde tijd,
de vrijheid dat je geen veranderlijke tegenstanders in de lucht hebt.
Dan zet je dus heel veel even op een bepaalde plek neer.
Of om daar iets vanuit de lucht aan te grepen.
Of om een landoperatie te ondersteunen.
Dus dat kan ook nog zo zijn.
Over dit onderwerp krijgen we een vraag van luisteraar Dennis Robel.
En hij mailt ons, ik vraag me af,
hoe jullie de staat van de Russische land luchtmacht inschatten.
Wat weten we dat eigenlijk?
Hoe die ervoor staat?
Dit was een beetje de theorie van de luchtoorlog.
Er zijn heel veel mensen geweest die ze hebben uitgesproken over
waarom we de Russische luchtmacht nog zo weinig zien tot nu toe.
Want volgens de specialist,
en dat ben ik niet, is 3 kwart van de Russische luchtmacht
nog niet ingezet.
Maar de redenen die ze daar vergeven zijn, niet alleen tactisch.
Dus we houden wat achter de hand.
Maar vooral omdat de kisten, ze noemen ze dat,
heel veel onderhoud vergen en weinig inzetbaar zijn.
Dus waar bij ons 50 procent van de F16 vliegt,
dat houdt zich voelig iets.
Vliegt daar één van de vier kisten, dan kun je ook veel minder.
De vliegers zijn minder opgeleid, dragen minder vliegunen,
komt ook door tekort aan vliegtuigen en daar dus minder ervaren.
Om even dat te benoemen.
Een Russisch vlieger vliegt ongeveer ruim 100 uur per jaar.
En een NATO-vlieger moet meer dan 200 uur per jaar vliegen
om geoefend te kunnen zijn, om in oorlogsomstandigheden te kunnen ingezet.
Dan moet je ook nog eens een keer leren
dat je niet alleen vliegt, maar met anderen.
Dus er hangt een radar vliegtuig boven,
die hangt een tanker boven je, je moet dus,

dat noemen ze in een pakket in een package kunnen vliegen,
moet je ook nog een keer trainen.

En je moet een goede middel hebben, bijvoorbeeld,
dat noemen ze een targetpot.

Dat is een soort grote lens-computer,
die je achter je vliegtuig hangt,
de moment dat je een doel op de grond ziet,
dan kun je dat ding daarop locken, die staat daarop vast
en dan gaat eigenlijk je wapen automatisch naar het doel.

Dat is dus high-tech spul,
om te zorgen dat je van het lucht met grote precisie
op grote afstand doellijk kunt aangrijpen.

Als je weinig van die targetpots hebt,
moet je ze steeds van het ene vliegtuig,
wat het wel doet, naar het andere vliegtuig gaan omslutelen.

Ja, daar word je nooit zo verrolijk van.

Dus ze hebben ook wel, om te beginnen,
een onderhouds- en een inzetbereids- en een oefenprobleem.
Daarom zien we die Russen niet zoveel.

Ja, en misschien toch even...

geschatte aantallen noemen, want...

Ja, want weten we ook hoeveel...

Hoeveel hebben we er nou eigenlijk?

Ja, dan gaan we even uit,
want als we zo'n 1.000 tot 1.500 vliegtuigen had
aan het begin van de oorlog.

Daarvan zegt men,
dat er zo'n 300 in en rond,
of niet in, rond de Ukraine stonden,
dus in Rusland, maar ook in Wit-Rusland.

De Ukrainos, daar zegt men van,
dat ze 60 tot 120 gevestigd houden.

Dus eigenlijk is het de staat van 10 staat tot 1.

En dan is natuurlijk de vraag van,
hoe inzetbaar zijn die vliegtuigen?

We weten dat er op social media zijn,
dat beelden van Russische vliegers,
die gewoon een civiele GPS-apparaat
in hun cockpit met tape hebben vastgeplakt,
omdat hun GPS het niet doet of het niet goed doet.

Ja, dan begin je wel vragen te stellen over
hoe goed het allemaal werkt.

En dan daarnaast,

hoe kun je dan met die middelen echt

op het hoogste niveau onder de grootste geweldstrijding
hoe kun je dat tot effect brengen?
Want ja, misschien wel de top van het luchtwapen,
of het moeilijkste voor hun,
is een campagne waarbij ze
de verhandelijke luchtverdediging proberen te onderdrukken,
suppression of enemy air defense.
Maar dan kom je in de termen waar Marten uit praat,
dan moet je dus early warning vliegtuigen hebben hangen
die de geleiding gaan doen,
dan moet je radar vliegtuigen hebben
die raders onderdrukken van de tegenstander zijn raders
voor de luchtverdediging,
dan moet je vliegtuigen hebben die raketten hebben
die kunnen inzoomen op die raders
en die raders kunnen uitschakelen
en dan kun je nog eens vliegtuigen hebben
die daadwerkelijk resteffecten op de grond gaan brengen.
Dat is een heel complex samenstijl
wat goed georchestreerd moet worden
en als je dan weet dat de Russische vliegers
zoals Martt eigenlijk net zegt,
natuurlijk ze hebben gevechtsavaringen,
ze hebben in Georgia gevlogen,
ze vliegen in Syrië,
maar dat zijn allemaal met een paar vliegtuigen bij elkaar
en niet in zulke moeilijke packages.
Dus niveau van opleiding
zegt ook iets over de inzetbaarheid
uiteindelijk van hun lustrainkrachten.
We komen met dit verhaal voorzichtig
bij de belangrijkste vraag.
Deze oorlog hoeft natuurlijk al meer dan een jaar voort
en heel veel mensen de vraag hebben
hoe kan het nou
dat het dus maar op de grond uitgevochten blijft worden.
Kunnen jullie je analyse daarvan schrijven?
Ik zou graag eerst terug gaan naar het begin van de oorlog
en we hebben er alles eerder aan geraakt
volgens mij in onze podcast,
maar eigenlijk als militairen zijn we allemaal verbaasd
dat de Russen in het begin niet gelijk
met een air campaign zoals het dan heet
in onze vaktermen

echt probeert hebben
het luchtoverwicht te bevechten.
Het is gisteren natuurlijk waarom ze niet gedaan hebben
maar dan komen je op dingen als
de eerste ze hebben geen integraal commando
waar echt alle afwegingen worden gemaakt
over alle mogelijkheden die je hebt
met alle middelen die je hebt
dat is dan niet gebeurd.
Waarschijnlijk hebben ze de grondcampagne
niet willen verraden
in ieder geval de tijd en de plaats
en dus hebben ze de verrassing
niet weg willen doen door met de lucht te beginnen
want zo'n campaign doe je eigenlijk
voor het grondoptreden uit
en dan ja, het telt ook nog eens een keer
het optimisme
misschien wel de niet-realistische verwachtingen
die ze hadden van hun grondcampagne
van we fixen het toch wel
dus waarvoor zouden we dit doen?
En dan een ander punt
wat ik zeker dan wel noem me is
de doctrine van de Russen.
In Rusland kijkt men toch nog wel
Mart heeft net uitgelegd
wat de rol van de luchtstrijdkrachten kan zijn
maar bij de Russen kijken ze toch
nou wel naar de luchtstrijdkrachten
is eigenlijk
ja, een ondersteuning voor de landstrijdkrachten
Zij kijken nog een beetje
naar de luchtstrijdkrachten
als vliegende atjerie
en ja, als je er zo in zit
dan ga je dus
andersom met je training
met de doctrine op lagere niveaus
de ervaring die je dan opdoen
is dan ook anders
dus dat dat allemaal mee
waarom ze uiteindelijk
ja, dit niet gedaan hebben.

En Ukraine heeft erop geantispeerd
het is bekend aan het begin van de oorlog
Ukraine, een groot hield van zijn luchttafé
heeft uitgeschakeld
de radar
want als je de radar niet kunt vinden
en je gaat bewegen
met je luchttafé
kun je ook niet uitschakelen
en dat de ukrainische vliegvelden
eigenlijk leeg waren
bij het begin van de oorlog
omdat ze wisten
als een erkerpijn komt
gaan ze eerst
onze vliegvelden af
en op onze vliegtuig af
die op de grond staan
dus je ziet dat Ukraine
er wel op heeft gepantispeerd
daar komt nog een keer bij
dat als jij lucht overwicht
over heel Ukraine
constant wilt handhaven
heb je natuurlijk
een enorme hoeveelheid kisten nodig
dat hebben de rustnitten
dus je moet altijd
gaan voor tijdelijk
en plaatselijk lucht overwicht
en er blijkt
op benamen de steun vanuit het westen
die stingers
vanaf de grond
die eigenlijk vliegers dwingen
om hoog te gaan vliegen
in combinatie met de luchttafé
die ze nu krijgen
Petrit
dat is toch wel
blijft wel effectief
niet over heel Ukraine
je kunt niet alles verdelen
dus er is ook afmerking in

Petrit kan dat niet
maar dat maakt voor de Russen moeilijk
je moet dus
een operatie goed voorbereiden
je gaat niet even denken
oh ik heb mijn lunchwacht terug
ik vlieger even naar Ukraine
ik ga op een bommerooi
en dan komt bij
dat na de eerste fase van de oorlog
in de opresneerde pauze
Putin eigenlijk heeft gezegd
of heeft moeten zeggen
de integratie tussen
lucht en grond
loopt voor geen meter
en dat is echt een vak
dat weten we uit Afranistan
hoe krijg je vanaf de grond
een vliegtuig op het goede doel
op de juiste koers
met de juiste informatie
en hij heeft die twee
die twee kapans helemaal
uit elkaar getrokken
zeg maar hij zegt
de landmacht doet zijn eigen ding
wordt ondersteund door kanonnen
maar ook door helicopters
die daarvoor gemaakt zijn
en hele speciale vliegtuigen
die helemaal zijn gemaakt
om die grondroepen te kunnen ondersteunen
de rest van luchtmacht
zet ik diep in Ukraine in
en die ga ik
die energiecentralis
commande centralis laten aanvallen
dus je ziet dat de synergie daar
tussen wat er op de grond gebeurt
en lucht gebeurt
die is eigenlijk niet aanwezig
en daar komt er bij wat Peter zei
ja, wat je ziet

als geoefende arterie
dat werkt dus niet
want die integratie werkt niet
dus hebben ze hem als geoefende arterie
anders neergezet
los van de grondzijkkrachten
denk jij mart
dat de manier
hoe wij kijken naar die inzet
van de luchtwapen
dat die aan een update nodig is
ja
maar dan moeten we even de
geschiedenis in
het luchtwapen
begon natuurlijk
al voor de eerste wereldoorlog
dat mensen aan het nadenken waren
wacht even
er komt een dimensie bij
net zoals nu cyber
en nu space
als ruimte
als vierde en vijfde dimensie
er komt na zee en land
een dimensie bij
dat is het vliegtuig
en we kennen wel
de zeppelins boven Londen
die grote sigaren
die balonnen boven Londen
we kennen het vliegtuig
in de eerste wereldoorlog
en er waren mensen die dachten
dit gaat
de oorlog fundamenteel veranderen
en een van de grootste denkers daarbij
was een Italiaan
die heette Doer
en die zei eerst
wacht even
er komt een nieuwe dimensie bij
dus je moet er goed integreren
maar na het ouderwet

zei hij eigenlijk
weet je
vanuit de lucht
kun je elke oorlog
kun je beslissen
en dus het zeedomein
en het grondomein
zijn onderschikt
aan het luchtdomein
en hij deed dat
met de kreet
the bomber always gets through
als je kunt bombarderen
vanuit de lucht
win je altijd
want je kunt een tegenstandig
plat bombarderen
in zijn wolkingcentra's
industrie's
een regeringcentra
en dat geeft een tegenstander op
daar is je helemaal in
vast blijven hangen
het is interessant
eigenlijk tweevoudig
als je naar
de geschiedenis kijkt
kun je wel een land plat gooien
maar als een land
zich niet laat breken
in de wil
om te blijven vechten
win je de oorlog niet
wij kennen het goed
voorbeeld dat we werden
bedreigd
met Utrecht en Amsterdam
in de maillage 40
en wij zeiden om goede redenen
ok wij kaptelerden nu
maar Vietnam bijvoorbeeld
met de Amerikaans luchtmacht
we kennen wel die films
met die B52

die bomber te peiten
leiden niet tot
een nelaar van Noord-Vietnam
duizend vliegtuigen per dag
nachts
en duizend over dag
in de Tweede Wereld
tot naar Duitsland
leiden niet tot
de kaptelaatst van Duitsland
de rusten moesten vechten
tot in de straten van Berlijn
waarom
omdat opgeven
voor de Duits
om een diversiteit aan redenen
geen optie was
dus je kunt best wel
aan de theorie twijfelen
dat is één
maar een tweede is
wat doet de luchtmacht
eigenlijk drie dingen
om het heel simpel te houden
dat is het luchtruim
voor jezelf winnen
dat kun je defensief doen
door een tegenstander
uitschakelen
of offensief
om hem op zijn grond
weer uitschakelen
verkennen
dus inlichtingen inwinnen
en grondhoepen steunen
dat kan zijn op het slagveld
maar het kan ook grondoelen
in de diepte zijn
commandercentrale
en je ziet nu
dat de technologie
die de luchtmacht
zo heeft gestimuleerd
in het begin

die gaat nu
misschien wel
een andere dimensie
aan de luchtmacht geven
want het verkennen
kan vanuit de lucht
maar kun je ook
met een heleboel andere dingen
kun je met cyber doen
kun je vanuit space
dus dat wordt breder
en vaak met
onbemande vliegtuigen
dus dat blijft wel in de lucht
maar de vraag is
moet je dat nog
met bemanne
systemen doen
of komen er allemaal alternatieve
en een tweede
wat wel interessant is
is
steunen van
eenheden op de grond
of het aangrijpen van doelen
in de diepte
daarvoor hoef je niet
meer de lucht in
zo'n high mars
die schiet op 300 kilometer
tot op 1 meter
nou keurig
kan je doel gaan uitschakelen
waarom zou je dan
dure vliegtuigen
en korbare middelen gebruiken
om doelen op de grond
uit te schakelen
dus de technologie
gaat ook
die dimensie veranderen
en aantasten
dus moet je blijven denken
in effecten

en niet in dogma's
wat betekent dat nou
wat is nou de kracht
van de luchtwapen
en dat blijft het ook
je kunt een kist
de ene keer naar
Noord-Ukraine sturen
en 6 uur later
naar Zuid-Ukraine sturen
dat is de flexibiliteit
dat is de
ingebouwde flexibiliteit
die het luchtwapen heeft
dat kun je doen
maar dat moet je
wel goed voorbereiden
en die flexibiliteit
moet je wel gaan uitbuiten
dus bijvoorbeeld
als Ukraine gaat doorbreken
zul je zien
dat op die plek
Ukraine
alles aan ze doen
onze luchtverdeling
en de Russen
daar luchtoverwicht willen hebben
dat blijft ook zo
alleen naarmate
de drucht van die steen
wat op de grond langer wordt
wordt ook die relevantie minder
dus ik denk
dat als je praat over
airpower
in de meest brede zin van het woord
zal het vrouw gaan
over inlichtingen inbinnen
en het beheers van het luchtwap
om vrij te verhandelen
op de grond te hebben
die taak van het uitschakelen
van doelen op de grond

zal steeds minder worden
want er heb je andere
gekopere, betere
en sneller middelen voor
nou Peter
wat denk je?
ik wil die laatste wel
oppakken
ook kijken
naar wat er in Ukraine aan de hand is
je ziet dat de Ukrainers
voor het steunen van de troep
in het front aan de grond
dat ze toch
veelvuldig met
de domme bommen
en de ergelijke
moeten steunen
de Russen
hebben wat betere
munitie die je op afstand kan
maar daar hebben ze niet veel van
en wat op langer afstand zit
dat gebruiken ze tegenwoordig
om die campagne te houden
tegen bevolkingcentra
en doelen ver achter het front
dus ook de russensiepiloten
als die
de troepen aan het front moeten steunen
zie je dat ze al meer gedwongen worden
om ook naar de simpelere
munitiesoorten toe te gaan
daar zit wel een maaraan
en dat is
dat je veel dichterbij het front moet komen
dat je laag moet vliegen
dat vraagt veel meer van de vliegers
om het zomaar te zeggen
in de zin van skills
maar ook in risico's
dan moet je dat
goed coördineren
met je eigen luchtverdediging

want in die gebieden waar jij wilt vliegen
moet je wel tegen je jongens op de grond
zeggen die naar boven staan te kijken van
het is wel even simpel
maar even goed dat je even niet schiet
en dat je goed in de gaten houdt
en je hebt natuurlijk identificatiemiddelen
waarmee je je eigen troepen kunt te vinden
maar het zijn wel momenten van secondes
dus en wat zien we
als je in de Russische kant
doctorinair
dit niet goed hebt staan
dan zie je dus ook niet in oefend
dan zie je dat de grondluchtverdediging van de Russen
gewoon ook een bedreiging voor een eigen vliegers is
en we weten bijvoorbeeld in Georgie
daar hebben de Russen namens zes vliegtuigen verloren
drie daarvan
hebben ze zelf neergeschoten
dus
ja, hoe zal de situatie momenteel zijn
ik denk dat ze het nog steeds niet helemaal onder de knie hebben
en ik denk dat de Russische vliegers net zo bang zijn
voor een eigen grondluchtverdediging
als die van de Ukraine's
en er is er één punt ook wel goed om even te duiden
ik denk mensen zeggen
waarom hebben we bijvoorbeeld nog tanks nodig
we hebben ook een aflevering over gehad
als je gevershelikopters hebt of jachtvliegtuig hebt
en het is op zich een hele juiste constatering
alleen
een jachtvliegtuig of een helikopter
die heeft niet zoveel tijd om boven haar doel te blijven
als hij bij je komt
komt hij vanaf een vliegveld, stijgt hij op
dan gebruikt hij brandstof, als je hem half uur boven je hebt
dan heb je geluk daar
dan moet hij weer terug
of er is in de lucht tank, maar je bent hem kwijt
dan heb je normaal weinig aan
een tank is gewoon 24-7 inzetbaar
in elk weersoorten

dus de flexibiliteit van de luchtmacht
is in hele grote kracht
dan moet je ook nooit van weg gaan
maar betekent ook dat het geen vervanger is
van andere middelen op de grond
en dat is nou precies hoe je naar oorlog moet kijken
je moet de middelen die heb in een kracht inzetten
en niet in een beperking
dus het moet aanvullen wat er gebeurt
ook je vliegers
je kunt ze achter elkaar
in de kist en de andere stoppen
en maar laten vliegen
maar op een gegeven moment valt hij gewoon naar beneden
en een chauffeur van een panservoertuig
die gebruikt zijn slaapje
er is nog zoveel vijf minuten wat hij even heeft
en als het echt fout gaat en er valt een slaapje
dan slaat ze komendant er wel op zijn helm
van een evenvriend wakker blijven
dus die vliegers
dat is echt een zeer complex
moeilijk vak waar ik alleen maar
diep respect voor kan hebben
maar die kun je niet tot in de treuren
want die jongens moeten daarboven gewoon hardscherp zijn
dus het is niet alleen
hoeveel kisten heb je
maar ook wat kun je van je vliegers vragen
en toen ik
met de luchtmobiliobligade
geen echte oorlog geef ik onmiddellijk toe
maar toen moesten we de grote test doen van de luchtmobiliobligade
en toen hadden we
allerlei polen als vijand
tegenover ons in een terrein wat zij heel goed kenden
en daar
zat men onszoo op de huid met die polen
dat op een gegeven mens was het dan heet
de hele uren van onze
erpetsies verzadigd hadden
erpetsieshelikopters
dus die kon ik niet meer inzetten
want die jongens vielen bijna om

in hun kist
en dan wordt het heel preker
want ik was zo blij met die dingen
wat daar geen meer verstand over zijn
en dan moet je wel op de grond uiteindelijk opknappen
en daar vind ik nog steeds een schitterend verhaal
want van een baroyon
een motierkroepje
die dachten van nou aan die motier hebben we nu even niks
en die lieten die motier staan
die pakten allemaal draagbare anti-tankwapens
en die jasten er gewoon
tien tankspanservoertuigen uit van die polen
met zijn drietjes
ik wil nog even met jullie naar de F16
natuurlijk veel
discussie over geweest nog steeds
over de levering van F16
Oekeine heeft een drukkelijk om gevraagd
Rutte heeft gezegd het wordt besproken
misschien gewoon een vraag Peter
denken jullie dat ze er gaan komen
en zo ja welke rol
ze zo'n F16 nou kunnen gaan spelen
gaat dat een verschil maken in Oekeine
nou of ze er gaan komen weet ik niet
maar als je kijkt
naar de discussie
en eigenlijk ook de mentale
stappen die we in het west hebben gemaakt
dan zou je kunnen zeggen dat het een logisch vervolg
een next step is
in de gedachtengang in het westen
dat we op een gegeven moment toch
op een of andere manier F16 aan hun gaan geven
we hebben er al vliegtuigen aan Oekeine gegeven
vanuit een aantal
Ooster Europees en Aval partners
hebben we al mix aan hun gegeven
de mix zijn ook oude software
zijn oude software vliegtuigen
alleen die hebben dezelfde
makken als ik het even mag zeggen
waar ik het er straks over had

die hebben ook maar wapens die niet zover rijke
als de nieuwste van
de Russische vliegtuigen
dus ja het is fijn voor de Ocranians
maar ze willen natuurlijk meer
maar ja we hebben het er eerder over gehad
het risico wat het westen ziet is
dat
ik word bevestigd in mijn
zoals het netjes heet narratief
in mijn verhaal
met deze middelen
kunnen ze nog makkelijker
even over de grens heen gaan
en doelen in rustland of wit rustland aanvallen
en ja
dat zou toch een grote escalatie kunnen laden
kijk dan denk ik twee landen
die op dit moment bedenking hebben
om een F16 in te zetten
dat is allereerst Duitsland
omdat ze het zullen zien
als een escalatie van navelkant
en Duits is gewoon van
van huis uit
van ouds herre eigenlijk
heel voorzichtig bij de sociaal democratische partij
die nu ook de bondscancelier leeft
die ze heel terughoudend in geweest
en een tweede is natuurlijk het land
wat ze uiteindelijk beslissen of ze geleefd gaan worden
en dat is de Verenigde Staten
want het is een Amerikaanse vliegtuigen
maar het gos van de reserve delen
is om te laten verlieden
dat is twee
en zo'n ding is eigenlijk een vliegende computer
dus alle software-updates
bedoel ik altijd uit de Verenigde Staten
kortom zonder VS vliegt hij niet
alleen volgend jaar zijn er presidentskiezingen
in de VS
wat gaat daar gebeuren in de aloop daar naartoe
dus ik kan me indenken

dat F16 komen
vooral in de volgende fase van de oorlog
want de ukrisische lucht mag sleit
wat Peter ook zei
net als die leeuwpart 1 die wij hebben aangeschaft
en worden creatieve die leeuwpart 2
die zien we echt pas in de volgende fase
van een oorlog terug
het is wel zo, als je het nu voorbereid hebt
heb je wel een tool in handen
wat je snel kunt inzetten
dus zal mij niet verbazen
als ukrisische vliegers al ergens worden opgeleid
en dat zingen, dat gaat ongetwijfeld
vindt dat nu plaats
maar het besluit om ze ook daadwerkelijk aan te leveren
is echt een besluit
wat politieke consequenties heeft
waarom komt Slensky naar Nederland
omdat hij denkt
Mark Rutte heeft een goede band met de Verenigde Staten
is al 12 jaar
een bekend Europees politicus
die heeft invloed
laat ik die vooral proberen te bewerken
en dat is een volstrekt logische keuze
in dat interview waar ik het eerder over had
van die ukrisische luchtmacht
daar zegt hij over
als wij mensen moeten gaan opleiden
we hebben ze wel hier nodig
dus we kunnen hoogheid
wegsturen
en we zullen toch het gos hier moeten houden
we kunnen hier niet in één keer die klap maken
en we hebben natuurlijk ervaringsgegevens
van landen die
van Sofjet Unie vliegtuigen
overgingen aan de Westerse vliegtuigen
een aantal oostenerepees landen
maar een mooi voorbeeld is ook Finland
die op een gegeven moment dat besluit hebben genomen
en dat heeft de vinden gewoon
een jaren kost

om gewoon die opslag te maken
en ik geloof dat Matt het al eerder heeft gezegd
het gaat ook over de monteurs
het gaat over de beheer van je reservesverdelen
en niet onbelangrijk
de ukrisische staat aan landingsbanen
moeten worden aangepast
want die moeten gewoon langer worden
en ik heb begrepen
die moeten gewoon langer worden
maar dat is nogal wat natuurlijk
ja natuurlijk
een lastige operatie is gigantisch
nee maar zo'n asfaltstrook is wel even aangelegd
dat is nog wat te doen
maar ze moeten ook schooner worden
dat grote gat onder de kop hit wel
en die kan het niet zo goed tegen
als daar bij de staat aan landingen van alles naar binnen komt
maar
je kunt wel aan de strook asfalt neerleggen
maar de Russen zijn niet op een achterhoofd gevallen
en die gaan echt zien
waar jij die strook asfalt neerlegt
dus aan één strook heb je niet zoveel
want die wordt gewoon aangegrepen door de Russen
dus je zult meerdere van die strokken moeten neerleggen
en dan moet wel allemaal gebeuren
voordat je überhaupt maar kunt denken
dat je operationeel kunt worden met de sessions
ik wil afsluiten met een vraag van de luisteraar
Erik Volgering, hij vraagt ons
ik zie voor ons nog amper bemoeienissen
van de luchtmacht in Ukraine
wat verwachten jullie hiervan in de aanstaande offensieve
wat er vliegt van de Russische luchtmacht
en wat ze kunnen missen
zullen ze vooral gebruiken om
dat offensief als eenmaal duidelijk is
waar dat zwaarder punt is
waar die inbraak is, die doorbraak en die uitbraak
om alle middelen die ze hebben
daar in te zetten om dat te voorkomen
en dat betekent

dat is Ukraine ook op de grond
het gors van hun mobiele luchtafweersystemen
ook daar zullen inzetten
kortom, de omgeving
van die doorbraak en in die doorbraak
en daarvoor en achter
daar zullen we de luchtoorlog
zich zien concentreren
en dan met name gicht op het vernietigen van doelen
op de grond of het steunen van troepen
die op de grond zitten
dus dat betekent in mijn ogen dat die campagne die we nu zien
diepte in de doelen van Ukraine
die worden aangevallen dat die van aard zal veranderen
en meer weer terug naar een situatie waar een rustige luchtmacht
in zijn ondersteunende rol
aan de landzijdkrachten moet optreden
om die doorbraak te verhinderen
Kijk, als dat officieel daar komt
en de Russen willen erop reageren
dan kunnen ze dat met hun troepen aan het front
die aanval moet opvangen
maar als je snel wil reageren dan ja
dan moet je de flexibiliteit die Martin net noemt
van het luchtwapen benutten
en daarmee kun je bijna direct reageren
op dat officieel
en kun je tijd kopen om reservis aan te trekken
en aan te passen
dus dat zie ik de Russen wel doen
maar ja, de Ukrainians zijn ook niet dom
die weten dat ook
dus die zullen ook hun tegenmaatregelen
onvertwijfeld nemen
Mart, nog een ding, F16 je hebt wel eens ingezet
ja, hoe is dat?
Nou, het was een indrukwekkende
maar geen buitere onprettige ervaring
Nee, ik heb samen
met Dennis Luytte
van de luchtmacht erin gevlogen
eerst moet je allemaal testen doorgaan
en die kist mag
Nou, dat mocht ik dan

[Transcript] Veldheren / #12: Waarom de strijd in Oekraïne (nog) geen luchtoorlog is

en dan zit je op de startbaan
en heb je het gevoel dat je met een KLM-kist gaat opstijgen
dat is niet zo, want binnen 4 seconden hang je in de lucht
zo bloed snel gaat dat
en je voelt hoe moeilijk zo'n vlieger dat heeft
een vlieger moet alles tegelijk
dat kunnen ze lichaam beheersen
instrumenten beheersen
dat vergt ongelooflijk veel oefening
en jij hangt daar achterin de stoel
met de 5G
en je krijgt je arm niet eens mee omhoog
dan zit je van een zwaart kast
die om je dak krijgt
dus je krijgt een heel goed gevoel
van de dementia en de snelheid van z'n F16
en probeer dan maar
als F16 een doel op de grond aan te wijzen
en uit het schakelen
dat is niet te doen
hoe vaak je dan ook vliegt
dus het is echt een absolute vak
maar je ziet ook
hoe kwetsbaar het is
want die vlieger
je moet helemaal met die kist en die instrumenten
als je dan ook nog eens een keer
met andere vliegtuigen samen moet vliegen
ook nog eens een keer moet tanken
en je raar naar signalen kijken
en je wordt bedreigd vanaf de grond
dat is echt een ongelooflijk vak en ik weet dus
dat een luchtwapen zonder ultieme training
van jouw personeel
heb je heel weinig aan
die vliegers krijgen ook van
op hun scherm wat ze voor zich hebben
of wat informatie gewoon geprojecteerd
en het summum is, heb ik begrepen
voor de vliegers in een Apache
voor een linker oog, andere informatie
dan voor een rechter oog
daar gaat mijn verstand
daar gaan we even gaan

daar zijn we niet voor geselecteerd
nog even een blik op volgende week
dan praten we natuurlijk verder
waar gaan jullie op letter de komende dagen
ik ben benieuwd
hoe verder rustig gaan
met die deportaties
want zo noem ik het Anton Mareve
dat geeft misschien ook
zicht op hun inschatting
waar zij denken dat mogelijke
een Ukraine's offensief zou kunnen gaan plaatsvinden
en verder blijven we natuurlijk
met z'n allen volgen
wat er aan de Ukraine's kant gebeurt
en we zullen zien
we blijven het Wagner verhaal
bij Bach moet natuurlijk volgen
overigens
heb ik nog iets gevonden wat ik nog niet wist
meneer Wagner heeft ook
nog eigen vliegtuigen
dus die zouden we ook nog kunnen gaan zien
wie weet
we krijgen er ook weer
ruzie over de wapens
wat voor mij een heel duidelijk
voor het offensief is
is als we die middelen die als westen hebben gegeven
die Challenger tank, die Abrams tank
die Leopard 2 tank
of de infantry geversvoertuigen
waarin ook invanteristen achterin zitten
als ik die zie aan het front
dat is mijn indicatie
dat er iets aan de hand
dan kun je echt het offensief ook tot was
dan zien komen
dat is eigenlijk een hele duidelijke indicatie
dat er echt iets aan de hand is
tot nu toe
maar dan moet ik toch even onderbreken
want ik ben het met je opmerking
hier is iets aan de hand, ben ik het eens

maar of dan daar het offensief plaatsvindt
dat moeten we nog zien
nee, dat weten we niet
want de Ukraine's hebben tot nu toe laten zien
dat ze goed zijn in misleiding
gaan zoeken en dat betekent dat je het offensief
ingaat, in wat voor vorm dan ook
en zolang we dat niet zien
zien we, is het heel moeten duiden
waar het offensief gaat plaatsvinden
dat houden ze geheim zelfs voor mij
wij...
zelfs voor jou
we gaan het in de gaten houden, heel mooi
wij praten volgende week natuurlijk weer verder
via.nl, kortie media dus
en vindt ons ook op twitter, op
etveldheren
je kunt ook nog luisteren naar veldheren extra
op vriend van de show.nl, veldheren
daar praten we verder over het luchtwapen
en beantwoorden we nog meer van jullie vragen
bijvoorbeeld eentje van Kees Willems
hij vraagt zich af hoe groot de kansen is
dat goed in, misschien wel door zijn eigen mensen
vermoord of verbannen wordt
tijdens deze oorlog
ik ben benieuwd wat Peter en Mart daarover te zeggen hebben
luister dan verder via vriend van de show.nl
slash veldheren
deze podcast vind je op
Apple en Google Podcasts en in Spotify
vergeet je niet te abonneren, laat een recensie
voor ons achter en heel graag tot volgende week